

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა #20

16. 07. 2018

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: ნარჩენების აღდგენა - რეზინტექნიკური ნაწარმისა და პოლიმერული ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „ლაზუ-ჯგუფი“. ბოლნისის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ხატისოფელი;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ბოლნისის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ხატისოფელი;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 04.06.2018

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „BS Group“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „ლაზუ-ჯგუფი“-ის მიერ წარმოდგენილია რეზინტექნიკური და პოლიმერული ნაწარმის ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოს (ნარჩენების აღდგენა) მოწყობის და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

ტერიტორია მდებარეობს ბოლნისის მუნიციპალიტეტის სოფ. ხატისოფელის ჩრდილო-დასავლეთით, მდინარე ფოლადაურის მარჯვენა ტერასაზე, ფონიჭალა-მარნეული-გუგუთის საერთაშორისო მნიშვნელობის საავტომობილო გზის კმ 52+400-ის მარცხენა მხარეს. ტერიტორიას ჩრდილო-აღმოსავლეთის მხრიდან (2 კმ) ესაზღვრება სოფელი სამტრედო, ჩრდილო-დასავლეთის მხრიდან (6 კმ) ქ. ბოლნისი, ხოლო სამხრეთის მხრიდან (700მ) სოფელი ვანათი. შერჩეული ტერიტორიის აღმოსავლეთით და დასავლეთით განლაგებულია სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწები.

საწარმოს კუთვნილი ტერიტორიის საერთო ფართობია 4400 კვ.მ, საიდანაც 3900 კვ.მ. წარმოადგენს სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთს. დანადგარის განთავსება დაგეგმილია არასასოფლო სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე, ფართობით 497კვ.მ (ს.კ. 80.05.65.489). საწარმოს მიმდებარედ სამრეწველო საწარმოები არ არსებობენ, ხოლო უახლოეს მოსახლემდე მანძილი შეადგენს 422 მეტრს.

რეზინოტექნიკური და პოლიმერული ნაწარმის ნარჩენების გადამუშავების შედეგად მიიღება შემდეგი პროდუქტები: სალუმელე საწვავი 1620ტ/წ, კოქსი 1260ტ/წ, ტექნიკური ნახშირბადი 280ტ/წ, ლითონის ჯართი 432ტ/წ.

საწარმოში დაგეგმილია ჩინური წარმოების დანადგარის (LN-2800-6600) გამოყენება, რომლის შემადგენლობაშიც შედის: ნედლეულის განთავსების ტერიტორია, ნარჩენების პიროლიზის რეაქტორი, დანადგარის მართვის პულტი, ნარჩენების პიროლიზის რეაქტორის გამახურებელი ღუმელი, სეპარატორი, წყლის აუზი გამაცივებელი სისტემით, საცავი, საბურავების საჭრელი მოწყობილობა, სასაწყობო ფარდული.

ტექნოლოგიური პროცესი მოიცავს შემდეგ ეტაპებს: რეზინო-ტექნიკური და პოლიმერული ნაწარმის ნარჩენების მიღება და დასაწყობება; დაჭრა გილიოტინის ტიპის სპეციალურ დაზგაზე (რეაქტორში ნედლეულის მჭიდროდ განთავსების მიზნით.); ნედლეულის ლითონის რეაქტორში ჩატვირთვა და გახურება 300°C-მდე; პიროლიზური დაშლის შედეგად გამოყოფილი ნახშირწყალბადების ნარევის სეპარაციისა და გამაცივებელ სისტემაში კონდენსაციის შედეგად დაყოფა აირად და თხევად პროდუქტებად. მიღებული აირადი ნახშირწყალბადების რეაქტორის გამახურებელ ღუმელში საწვავის სახით მიწოდება. ნარჩენების გადამუშავების შედეგად მიღებული თხევადი პროდუქტის შეგროვება რეზერვუარში; პროცესის დამთავრების შემდეგ რეაქტორის გაციება, დარჩენილი ტექნიკური ნახშირბადისა და ლითონის ჯართის გადმოტვირთვა, მათი განცალკევება და დასაწყობება;

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად წყლის გამოყენებას ადგილი ექნება ტექნოლოგიურ ციკლში, კერძოდ ნახშირწყალბადების ორთქლის კონდენსირებისათვის, ასევე სასმელ-სამეურნეო და სახანძრო მიზნებისათვის. წყლის აღება გათვალისწინებულია საწარმოს ტერიტორიაზე არსებული საწარმოს მიერ მოწყობილი გუბურიდან, რომელშიც ასევე მოხდება გამოყენებული წყლის ჩადინება, ხოლო მისი გადავსების შემთხვევაში წყალჩაშვება განხორციელდება მიმდებარედ არსებულ სარწყავ არხში.

როგორც სკოპინგის ანგარიშშია განხილული ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებებს წარმოადგენენ ბუნებრივი აირისა და პიროლიზური წვისას წარმოქმნილი, ასევე პიროლიზის თხევადი პროდუქტის რეზერვუარიდან გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები.

ხმაურის გავრცელებასთან დაკავშირებით სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ შესწავლის საგანს წარმოადგენს ხმაურის დონის შემცირება/კონტროლი როგორც მშენებლობის, ასევე ექსპლუატაციის ეტაპებზე, რაც განხორციელდება შემარბილებელი ღონისძიებების გატარებით.

როგორც სკოპინგის ანგარიშშია აღნიშნული მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების რისკები დაკავშირებული იქნება მიწის სამუშაოებთან (სადირკვლის მოწყობა და სხვა). ტერიტორიაზე ჩატარებული საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევა, სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, კომპანიას

საშუალებას მისცემს დაგეგმოს მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების თავიდან აცილების შემარბილებელი ღონისძიებები.

მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილ ნარჩენებთან დაკავშირებით აღნიშნულია, რომ მოსალოდნელია როგორც ინერტული ისე სახიფათო და სხვა ნარჩენების წარმოქმნა. სამუშაოების დაწყებამდე საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ მოხდება ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავება და გზშ-ის ანგარიშში მოცემული იქნება ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული ღონისძიებები.

სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომავალში ჩასატარებელი კვლევებისა და გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო ეთოდების შესახებ.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ს ანგარიშში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
4. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - პროექტის აღწერა;
 - ტერიტორიის GIS კოორდინატები;
 - თითოეული ტექნოლოგიური ხაზის და ტექნოლოგიური პროცესების დეტალური აღწერა;
 - საწარმოს ტერიტორიიდან მანძილი უახლოესი საცხოვრებელ სახლებამდე, მდებარეობის მითითებით, უახლოეს დასახლებამდე, მდინარემდე და სხვა უახლოეს სამრეწველო ობიექტამდე; ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიის მოსაზღვრე ტერიტორიების, ასევე ახლომდებარე მოქმედი ობიექტების და მათი დანიშნულების შესახებ;
 - საწარმოს განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები, დეტალური ინფორმაცია სხვადასხვა ალტერნატიული მიწის ნაკვეთების შესახებ (სად მდებარეობდა თითოეული მიწის ნაკვეთი, ან რატომ იქნა უარყოფილი), მათი რაოდენობის, მათი ადგილმდებარეობის, შერჩევის უპირატესობის დასაბუთებით და

საქმიანობის განუხორციელებლობის შემთხვევაში მოსალოდნელი (დადებითი და უარყოფითი) ზემოქმედება მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე;

- ტექნოლოგიური ალტერნატივები შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა.
- საწარმოს ნედლეულით მომარაგება;
- საწარმოს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი, რაოდენობა);
- ტექნოლოგიური სქემა და საწარმოში დაგეგმილი დანადგარების აღწერა, სიმძლავრე, წარმადობა;
- დანადგარების, ტექნოლოგიური მოწყობილობების და პროცესების დეტალური აღწერა;
- დამხმარე ინფრასტრუქტურული ობიექტების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- რეზინტექნიკური ნაწარმის და პლასტმასის ნარჩენების გადამამუშავებელი დანადგარის პასპორტი.
- საბურავების საჭრელი დანადგარის საპასპორტო მონაცემები, ასევე ინფორმაცია აღნიშნული დანადგარის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების შესახებ, შესაბამისი დასაბუთებით.
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- ჩამდინარე წყლის გამწმენდი ნაგებობის მოწყობის საკითხები: ტიპი, ტექნიკური პარამეტრები, გაწმენდის ეფექტურობა;
- საწარმოო და სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება, სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის საკითხები;
- საწარმოში წარმოქმნილი საწარმოო ჩამდინარე წყლების ჩაშვების საკითხის დაზუსტება, ხოლო მიმდებარედ არსებულ სარწყავ არხში საწარმოო წყლის ჩაშვებასთან დაკავშირებით შესაბამისი შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტი.
- საწარმოს ტერიტორიაზე და რეზერვუარების განთავსების ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე ქსელის მოწყობის, სანიაღვრე წყლების გაწმენდისა და მათი მართვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- მოწყობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობების და რაოდენობის შესახებ მონაცემები და შემდგომი მართვის ღონისძიებები;
- ნარჩენების მართვის გეგმა;
- საწარმოში დამუშავების მიზნით მიღებული ნარჩენების ჩამონათვალი კოდების მითითებით და რაოდენობა;
- დამუშავების შემდეგ მიღებული ნარჩენების კოდები, რაოდენობა და მათი შემდგომი მართვის ღონისძიებები;
- ნარჩენების დამუშავების (აღდგენის/წინასწარი დამუშავების) ოპერაციის კოდები;
- ნარჩენების დროებითი შენახვა/დასაწყობებასთან, შეგროვებასა და ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული საკითხები;
- დასაწყობებულ ნარჩენებზე კონტროლის მეთოდები და დასაწყობების პირობების დეტალური აღწერა.
- ქიმიური ნივთიერებების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) დასაწყობების და შენახვის პირობები;
- გამოშვებული პროდუქციის შედგენილობისა და ფიზიკურ-ქიმიური მახასიათებლების ლაბორატორიული ანალიზის შედეგები;

- მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშში ჰაერის დაბინძურების ფონურ მაჩვენებლად მოსახლეობის რიცხოვნობის გათვალისწინება, ასევე ფონურ მაჩვენებლად ახლომდებარე საწარმოებიდან გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების რაოდენობის გამოყენება (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);
- დანადგარის ტექნოლოგიურ სქემებზე ექსპლიკაციის აღმნიშვნელი ნომრების მითითება, მაღალი გარჩევადობით. ასევე გამწმენდი სისტემის ტექნოლოგიური სქემა ექსპლიკაციით;
- ვინაიდან საპროექტო საწარმოში გამოყენებული ტექნოლოგიური დანადგარები წარმოადგენენ ხმაურის წარმომქმნელ წყაროს, ხმაურის დონის გაანგარიშების ჩატარება ანალოგიური დანადგარებით გამოწვეული ხმაურის დონის გათვალისწინებით, ასევე ხმაურის მონიტორინგის ჩატარების პირობების დაზუსტება.
- ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისათვის გამოყენებული წყლის რაოდენობისა და ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისათვის გათვალისწინებული წყლის რეზერვუარის შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია სარეზერვუარო პარკის (საწვავის) მოწყობის პირობების შესახებ და რა ტიპის, მოცულობის და რაოდენობის რეზერვუარების განთავსებაა გათვალისწინებული, დეტალური ინფორმაცია საწვავის რეზერვუარების შემოზვინვის და რეზერვუარების განთავსების ტერიტორიის მოპირკეთების შესახებ;
- საწარმოს სრულყოფილი გენერალური გეგმა, სადაც მითითებული იქნება სანიაღვრე ქსელი, რეზერვუარები, დანადგარები და სხვა ობიექტები;
- ტექნოლოგიური დანადგარების სქემაში აღწერილი „მიმღები საცავის“ დანიშნულება.
- საწარმოს ტერიტორიაზე არსებული საწარმოს მიერ მოწყობილი გუბურის მოცულობა, წყლის შესაკავებლად ან მუდმივად დასაგროვებლად გამოყენებული ნაგებობის შესახებ ინფორმაცია, აღნიშნული გუბურიდან ხდება თუ არა წყლის გადინება ან/და გაჟონვა;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები ნედლეულისა და მზა პროდუქციის დასაწყობებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა.
- ზემოქმედება ნიადაგზე, ნიადაგის დაბინძურებით გამოწვეული რისკები, ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები.
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება საწარმოს მშენებლობის/ექსპლუატაციის ეტაპზე შესაბამისი გათვლებით და შემარბილებელი ღონისძიებები, ზემოქმედების შეფასება;
- საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და საშიში გეოდინამიკური პროცესები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ზედაპირულ წყლებზე საწარმოს ხაზის მოწყობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;

- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის ჩასატარებელი/დაგეგმილი საველე კვლევების შესახებ ინფორმაცია.
- ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების შეფასება და შეფასების პროცესში გამოყენებული მეთოდები.
- მცენარეულ საფარსა და ჰაბიტატების მთლიანობაზე ზემოქმედება, ცხოველთა სამყაროზე ზემოქმედება (მათ შორის წითელი ნუსხის) და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება;
- ნარჩენების ტრანსპორტირებით გამოწვეული ზემოქმედება.
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- მოსახლეობაზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება.
- კუმულაციური ზემოქმედება (სრულყოფილად იქნეს შეფასებული მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე);
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა და ზემოქმედების აცილებისთვის, შემცირებისთვის განსაზღვრული ღონისძიებები.
- საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა; მონიტორინგის ღონისძიებების, საკონტროლო წერტილების, მეთოდის, სიხშირისა და პერიოდულობის განსაზღვრით.
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- საწარმოს განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- საწარმოს დეტალური გენერალური გეგმა, სადაც დატანილი და აღწერილი იქნება ყველა დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული ობიექტი;
- ნახაზები/სურათები მაღალი გარჩევადობით;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- ანგარიში წარმოდგენილი უნდა იქნეს წინამდებარე დასკვნით გათვალისწინებული სტრუქტურის შესაბამისად.

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „ლაზუ-ჯგუფის“ მიერ წარმოდგენილ ნარჩენების აღდგენის - რეზინტექნიკური ნაწარმისა და პოლიმერული ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოს (ბოლნისის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ხატისოფელი) მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.